תשובה 1

צונזר

תשובה 2

צונזרה

תשובה 3

א. נכון. נניח בשלילה ש- $\varphi_1 \not\models \varphi_3$.

משמע, מהגדרת גרירה טאוטולוגית, קיימת אינטרפרטציה J כך ש- $J[\varphi_1]=\mathrm{T}$ ו- $J[\varphi_3]=\mathrm{F}$.

מכך ש- $J[\varphi_3]=\mathrm{F}$, יחד עם לוח האמת של $\vee$,

נובע ש- $J[A\to(C\wedge D)]=\mathrm{F}$ וגם $J[B\to(C\wedge D)]=\mathrm{F}$.

כעת, מלוח האמת של ״חץ״,

פסוק ״חץ״ הוא שקרי רק כאשר ה״הנחה״ אמיתית וה״מסקנה״ שקרית.

לכן $J[A]=\mathrm{T}$, $J[B]=\mathrm{T}$, $J[C\wedge D]=\mathrm{F}$.

אך מערכים אלה, נקבל כי $J[\varphi_1]=J[(A\vee B)\to(C\wedge D)]=\mathrm{F}$, בסתירה להנחתנו.

לכן ההנחה היתה שגויה, כלומר $\varphi_1 \models \varphi_3$.

ב. לא נכון. למשל באינטרפרטציה שבה $J[A]=\mathrm{T}$ ו- $J[B]=J[C]=J[D]=\mathrm{F}$

נקבל $J[\varphi_3]=\mathrm{T}$ ו- $J[\varphi_1]=\mathrm{F}$, לכן $\varphi_3 \not\models \varphi_1$.

ג. נכון. נוכיח מעט כללית יותר ש- $\psi\to(C\wedge D) \equiv (\psi\to C)\wedge(\psi\to D)$ (*)

כאשר ψ פסוק כלשהו (בהצבת $\psi=A\wedge B$ נקבל את המקרה שלנו).

הפעם נדגים הוכחה בעזרת זהויות. ניעזר בשקילות $\alpha\to\beta \equiv (\sim\alpha)\vee\beta$ (**)

(הוכחה של שקילות זו: בעמ׳ 28 מוכח כי $\alpha\vee\beta \equiv (\sim\alpha)\to\beta$. נציב $(\sim\alpha)$ במקום α

וניעזר ב- $\sim(\sim\alpha)\equiv\alpha$. הוכחה אחרת: בשאלה 1.12 ב בעמוד 22 מוכחת טאוטולוגיה

מסוימת, שהקשר המרכזי בה הוא $\leftrightarrow$. לפי משפט 2.26 נוכל לקבל מכך שקילות טאוטולוגית

בין שני אגפי ה- $\leftrightarrow$. זו בדיוק השקילות המבוקשת).

לענייננו: בביטוי (*) נחליף את כל החצים בעזרת השקילות (**) .

נקבל שאגף שמאל שקול ל- $((\sim\psi)\vee C)\wedge((\sim\psi)\vee D)$,

בעוד שאגף ימין שקול ל- $(\sim\psi)\vee(C\wedge D)$.

שני פסוקים אלה שקולים טאוטולוגית זה לזה לפי שאלה 1.28 סעיף ו בעמ' 29 בספר הלימוד.

ד. לא נכון. באינטרפרטציה J שהבאנו בתשובה לסעיף ב מתקיים
$J[\varphi_3] = \mathrm{T}$ ו- $J[\varphi_2] = \mathrm{F}$, לכן שני הפסוקים אינם שקולים טאוטולוגית .

ה. נכון. בשאלה 1.12א בעמ' 22 בספר מוכח עיקרון ה- *Contrapositive* :
הפסוק $(\alpha \to \beta) \leftrightarrow ((\sim \beta) \to (\sim \alpha))$ הוא טאוטולוגיה .
לפי משפט 2.26, דרך אחרת לומר זאת היא: $\alpha \to \beta \;\equiv\; (\sim \beta) \to (\sim \alpha)$.
ניישם זאת על φ_1 , נפעיל את חוקי דה-מורגן (שאלה 1.28 א, ב)
ונקבל כי φ_1 אכן שקול טאוטולוגית ל- φ_4 .

תשובה 4

א. כן. קיימת אינטרפרטציה (למעשה אחת ויחידה) שבה כל הפסוקים היסודיים מקבלים T .

ב. לא. קבוצת כל הפסוקים מכילה פסוקים שהם סתירה כגון $A_1 \wedge \sim A_1$, ולכן אינה עקבית.
הסבר דומה, קצת אחר: קבוצת כל הפסוקים מכילה את הפסוק A_1 ואת הפסוק $\sim A_1$,
ושניהם אינם יכולים לקבל יחד ערך T .

ג. נכון. מכיוון ש- Γ עקבית, תהי J אינטרפרטציה בה כל פסוקי Γ אמיתיים.
מהגדרת גרירה טאוטולוגית, כל פסוק הנובע טאוטולוגית מ- Γ אמיתי גם הוא ב- J.
לכן כל פסוקי $\Gamma^{\#}$ אמיתיים ב- J, לכן $\Gamma^{\#}$ עקבית.

ד. לא נכון. דוגמא נגדית: $\Gamma = \{A_1 , \sim A_1\}$.

איתי הראבן